

„Még nem dőlt el, hogy ezekkel itt mi legyen”

Van az úgy, hogy *most van soha* – bár nem igazán néz magyarnak, időnként mégiscsak hadba hí a haza.

Ha idejekorán születesz, zsidóként is meghalhatsz a magyar szabadságért, ha pár évtizeddel később, még lehetsz az első világháború hősi halottja. A másodikban viszont már csak egy ásó vagy egy lapát jut. Jön a SAS-behívó, pakolod össze a hátizsákot, tényleg csak a legszükségesebbet viszed: a Bibliát, Szerb Antal Magyar irodalom történetét, meg a János vitézt, igaz, azt a fejedben, gondolom, mert a rendelkezésre álló források hallgatnak a Petőfi-kötetről..

Szép kockás füzetbe tisztázod a szöveget.

Roskó Gábor azt mondja, a kínaiak írtak így, ennyire szépen a kolostorban, a két ujjával mutatja, hogy hangyányi betűkkel, és ha véletlenül tévesztettek, hát a fejükre ütött valaki egy jó nagy bambuszbottal.

Van fejlődés, 1944-ben már semmit sem kell eltéveszteni ahhoz, hogy agyonverjenek.

Száz éves a János vitéz, és ha úgy hozta a sors, hogy momentán Birnfeld Sámuelnek hívnak, mi lehetne fontosabb 1944-ben, mint hogy héber nyelvre fordítsd Petőfit.

Mocorog a Szerb Antal a zsákban, néha a vesédnek ütődik, ahogy mész. Nem harcolhatsz, nő, és akkor mi van. *„A zsidó lélek sarkalatos ellentéte mindennek, ami egyenruha, ami kothurnus, ami ünnepélyesség, ami szigorú forma. A zsidóság általános formabontó hatása részben ebből az iszonyodásból származik.”* Mondja Szerb a hátizsákodban, és te meg bólogatsz hozzá.

Sosem fogod megtudni, hogy csak három héttel él majd túl téged.

„Formában a népiesség Petőfi számára azt jelentette, hogy szerette a magyaros ritmust, ami a népdal ritmusa, epikai főművét, a János Vitézt Zrínyi-sorban írta, példát adva ezzel Aranyinak, (...) De a legszebb benne az, hogy ennek a mesevilágnak minden kis tündére, minden óriása magyar tündér és magyar óriás, középpontja a vitéz magyar huszár évszázados legendája, és

az Óperenciás tengeren túl is magyar levegő lebeg. (...) A magyar irodalomnak vannak sokkal nagyobb szabású alkotásai, mint a János Vitéz. De a János Vitéz az, amit az ember szeretne odaajándékozni külföldi ismerőseinek, hogy megérezzék a magyar népjelleg melegségét, humorát, semmihez sem fogható báját, hogy megérezzék a magyar szív verését. Ebben a műben csodálatosan együtt van a magyar föld valósága és a magyar lélek álma.” Így Szerb a hátizsákban, már-már extatikusán meghatódva a magyar népjelleg semmihez sem fogható bájától.

Fordítani pokoli nehéz, mert a szavakkal, sajna, folyton történik valami kiszámíthatatlan.

Itt van mindjárt szájjáznék az a szó, hogy vitéz. A magyarba is csak a dél-szlávoktól került, azok meg a germánoktól kapták. Valószínűleg a viking szóból eredeztethető, véli némileg bizonytalanul az Etimológiai szótár.

“Alapításánál főleg a fajnemesítés gondolata vezetett. [...] Az ősi nemesi inszurrekció ez újabb formájával egy mindhalálíg megbízható magyar alakulatot akartam, úgy a kívülről jövő támadás, mint a belső destruktív erők újbóli forradalmi kísérlete esetén örök időkre a főkapitány rendelkezésére állítani. Hogy ez a sereg mindég megbízható legyen, fő a származás és az erkölcsi körülmények tisztasága, az erkölcsi alap, valamint az egészséges vér. A vitéz csak engedéllyel házasodhatik, idegen fajból származót csak akkor veszünk fel, ha 100%-ig magyarul érez, megbízható, és maga kéri a névmagyarosítást. A legbátrabb és legjobban dekorált zsidó is ki van zárva.”

Magyarazza egy levélben vitéz nagybányai Horthy Miklós Teleki Pálnak.

A vitézt jobb híján „amytz”-nek, azaz bátornak fordítod.

Nem nagyon lehet ehhez a János vitézhez mit hozzáfűzni, mondja ma délelőtt Roskó, nagyon aranyos sztori, persze, de nem az a lényeg, hanem hogy hogyan van megírva. Úgyhogy neki rögtön a Kohn meg a Grün jutott eszébe. Arany és Petőfi. Petershon és Goldstein örök barátsága.

Ez jut és marad persze mindig, a civil, a tesze-tosza lamentálás, meghaltál, vagy a kezedet görcs bántja, imádott Goldom, ugye, ez sem hangzik olyan rosszul.

Két zsidó megy a sivatagban, na, ezt körülbelül végtelenszer tudod másképp folytatni.

Ezek mennek már 5783 éve, meg a báránnyelűk, időnként persze történik ez-az, de valahogy mégis összefolynak a dolgok, pl, teszem azt, a fene tudja már, hogy ki volt az az Angela Davis. Az a kis mosolygós nő, aki harisnyába orgonázott? Vagy az a Rhoda Scott volt?

Az *egyik* azt mondja, rossz vége lesz ennek, mire a *másik* azt válaszolja, ugyan, maga mindig sopánkodik. Vagy fordítva. Ki tudja ezeket megkülönböztetni. Valakik letörik a szarvast a Volgáról, és ezerszeresére fölnagyítják. Becsuk az összes cukrászda.

Ki kellene vándorolni, lehetőleg Biarritzba, de aztán valahogyan mégis mindig itt maradsz.

Jut eszembe, Erdély Miklós valamikor 1970 táján elővette a cserkészingét, homokszínű, mint a csomagolópapír, rajta egy kis háromszög a koronás címerrel. Kigombolta, beletett egy darab négyszögletes maceszt, és újra összehajtogatta. Azt a címet adta neki, hogy Fiúing-merevítő.

Ha csak úgy nem.

„Mondja Petersohn, létezik-e vidámság a földön?”

„Minden bizonnyal”, válaszolja az ecsetjével Roskó, pedig nem is őt kérdezték.

Németh Gábor